

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ДИРЕКЦИЯ „УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОПАЗВАНЕ НА ПОЧВИТЕ“

**Доклад за състоянието на разделното събиране
и рециклиране на отпадъци от опаковки,
изготвен на база постъпили одиторски доклади**

11 ЮЛИ, 2012г.

Съдържание

I. Въведение.....	2
II. Пуснати на пазара количества и пазарни дялове на организациите по оползотворяване.....	2
III. Постигнати количествени резултати и ефективност при рециклирането на отпадъци от опаковки.....	5
IV. Постигнати рециклирани количества по материали.....	8
Хартия.....	8
Пластмаса.....	10
Стъкло.....	12
Метал.....	13
Дърво.....	14
V. Рециклиращи предприятия.....	15
Хартия.....	15
Пластмаса.....	16
Стъкло.....	17
Метал.....	17
VI. Разпределение на системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки по общини.....	18
VII. Информация за общини, в които няма изградена система за разделно събиране през 2011 г.	21
VIII. Заключение.....	24

I. Въведение

Настоящият доклад представя цялостен преглед на разделното събиране на отпадъци от опаковки за 2011г. Информацията е получена на базата на обобщаване на данните от заверените от одитор доклади за фактически констатации на организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки, както и на лицата, които пускат на пазара опаковки и изпълняват задълженията си индивидуално.

При обобщаването са използвани данни от докладите на общо **7 организации по оползотворяване и 8 лица, които изпълняват задълженията си индивидуално** (Табл.1). Краен срок за подаване на докладите за фактически констатации е 31 март. До тази дата не е постъпил доклад от Реко Пак АД и следователно, не са получени данни от тази организация, които да бъдат включени при изчисляване на общи количества опаковки, пазарен дял, процент на рециклиране и др. Важно е да се отбележи, че официалната статистическа информация ще бъде обявена от НСИ през месец декември и следва да се има предвид традиционно по-големите количества пуснати на пазара опаковки, тъй като настоящият доклад включва само членовете на организациите по оползотворяване и лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално.

Организация по оползотворяване		Лица, изпълняващи целите си индивидуално
1	Екопак България АД	Нова трейд ЕООД
2	Екобулпак АД	Нова трейдинг къмпани ЕООД
3	Ре Пак АД	Нова търговска компания-2004 АД
4	Булекопак АД	Джей Ти Трейдинг ЕООД
5	Екоресурс България АД	София - Булартабак АД
6	Екоколект АД	Екстрапак ООД
7	Импакт Корпорейшън АД	ДАР - 999 ЕООД
8		Гудекс АД

Табл. 1 Списък на включените в доклада организации по оползотворяване и лица, изпълняващи целите си индивидуално.

II. Пуснати на пазара количества и пазарни дялове на организациите по оползотворяване

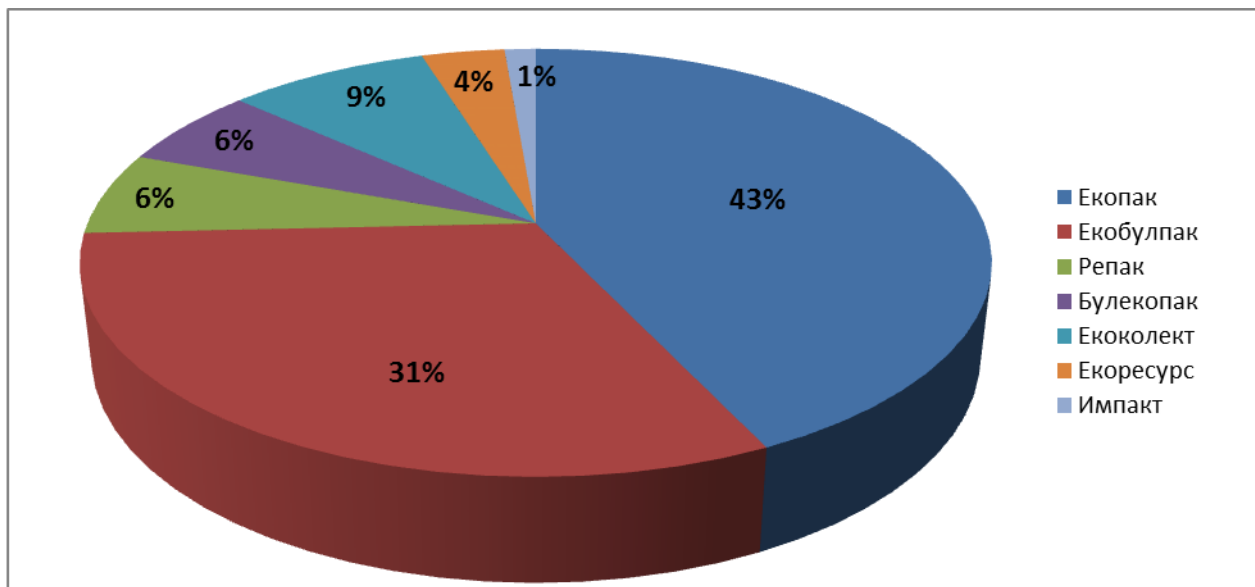
През 2011 г. на пазара в България, обхванат от организациите по оползотворяване са пуснати общо **296 240,372** тона опаковки. Традиционно най-голям дял от тях са хартиените, съставляващи **30,5%** от всички опаковки, след които се нареждат пластмасовите опаковки с **24,7%** (Табл.2).

Общият обем на пуснатите на пазара опаковки от лицата, които изпълняват задълженията си индивидуално е **858,443** тона, което представлява едва **0,29%** от общото количество пуснати опаковки.

ПУСНАТИ НА ПАЗАРА КОЛИЧЕСТВА ОПАКОВКИ (Т.)									
	ОРГАНИЗАЦИЯ / ИНДИВИДУАЛИСТ	ОБЩО	ХАРТИЯ	ПЛАСТМАСА	СТЪКЛО	МЕТАЛ	ДЪРВО	КОМПОЗИТНИ	ДРУГИ
1	Екопак	127228	36613	34229	32581	5732	13067	5006	
2	Екобулпак	92781,37	28977,41	27339,58	12227,86	5315,49	17400	1468,84	52,19
3	Репак	18602,056	6170,332	2863,062	4806,608	1946,376	2509,373	299,798	6,507
4	Булекопак	18072,017	6734,19	3219,661	1757,051	490,516	5452,786	417,642	0,17
5	Екоколект	25204,667	5930,638	2774,535	13063,282	668,411	2279,813		487,988
6	Екоресурс	10425,791	4579,881	1730,451	2750,37	483,452	631,579	249,718	0,343
7	Импакт	3926,471	1489,715	971,183	317,73	297,825	831,143		18,874
	ОБЩО ООП	296240,372	90495,17	73127,472	67503,9	14934,07	42171,69	7441,998	566,072
1	Нова трейд ЕООД	33,88	30,646	0,474		2,76			
2	Нова трейдинг къмпани ЕООД	29,034	26,4	2,634					
3	Нова търг. компания-2004 АД	239,941	225,01	14,931					
4	Джей Ти Трейдинг ЕООД	2,057	1,357	0,7					
5	София-БТ АД	370,825	318,496	13,256					39,073
6	Екстрапак ООД	152,73		83,44			69,29		
7	ДАР - 999 ЕООД	10,217	10,153	0,064					
8	Гудекс АД	19,759	17,99	1,769					
	ОБЩО ИНДИВИД.	858,443	630,052	117,268	0	2,76	69,29		
	TOTAL	297098,815	91125,22	73244,74	67503,9	14936,83	42240,98	7441,998	605,145

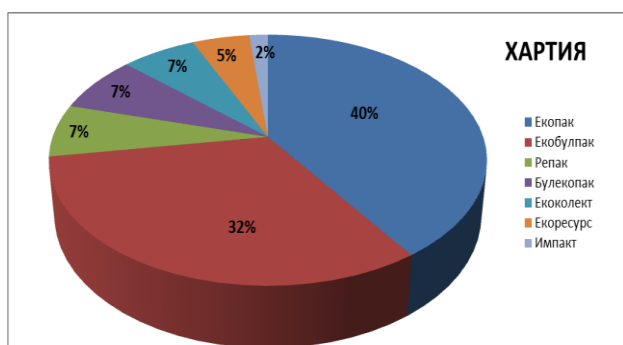
Табл. 2 Количества пуснати на пазара опаковки, по организации и лица, изпълняващи целите си индивидуално.

Сред организациите по оползотворяване с най-голям дял пуснати на пазара опаковки от членовете остава Екопак България АД, следвана от Екобулпак АД. Тези две организации, като водещи, обхващат **74%** от пазара (Фиг.1). С най-малък дял е Импакт Корпорейшън АД. Следва да се отбележи, че организация РекоПак АД не е подала одиторски доклад, в резултат на което не е включена в настоящото изследване на пазара.

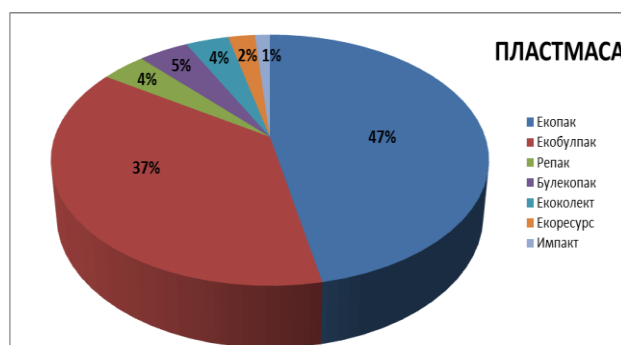

Фиг. 1 Пазарни дялове на организациите по оползотворяване

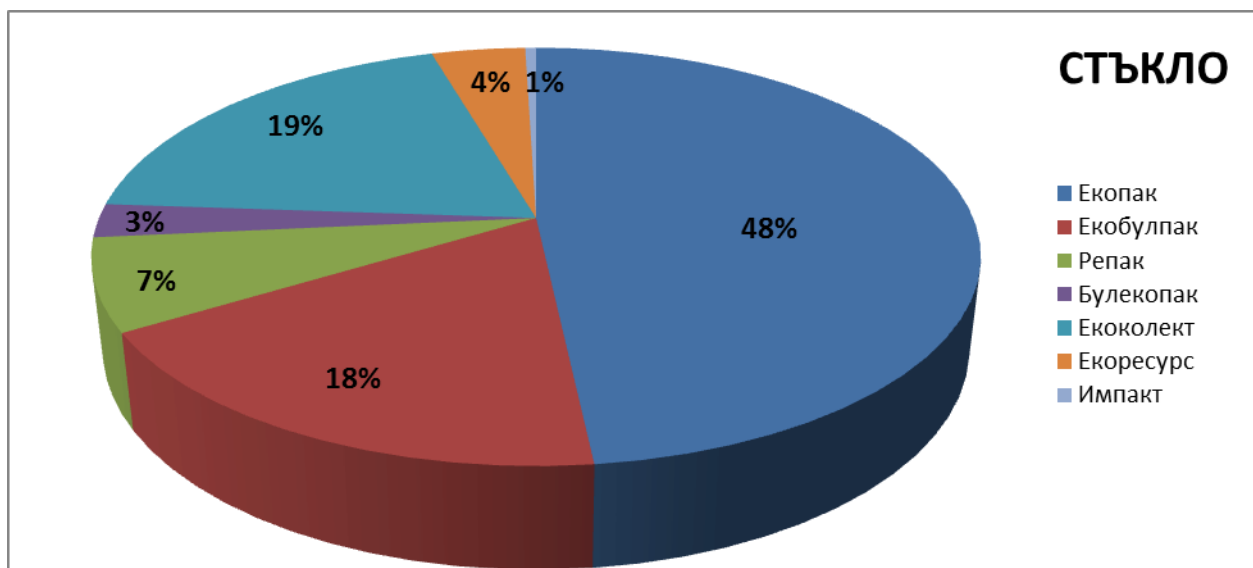
Интересно е да се отбележи структурата на пуснатите на пазара опаковки от членовете на организациите по различните потоци. По отношение на пуснатите количества опаковки от хартия, пластмаса и стъкло Екопак България АД запазва лидерско място, докато при останалите организации има разместване в зависимост от различните материали. Така например като общо количество пуснати на пазара опаковки Екоколект АД е на трето място, при хартията дели трето място от 7% заедно с Булекопак АД и Ре Пак АД (Фиг.2), а при пластмасата е на четвърто място с 4% дял, след Булекопак АД (Фиг.3). По отношение на стъклото Екоколект АД е на второ място по пазарен дял, изпреварвайки Екобулпак АД (Фиг.4). Също така, Екоколект АД притежава и най-голям относителен дял на пуснати на пазара стъклени опаковки от общо пуснати от членовете на организацията - **51,82%**.

Фиг. 3 Пуснати на пазара опаковки от хартия.

Фиг. 4 Пуснати на пазара опаковки от пластмаса.

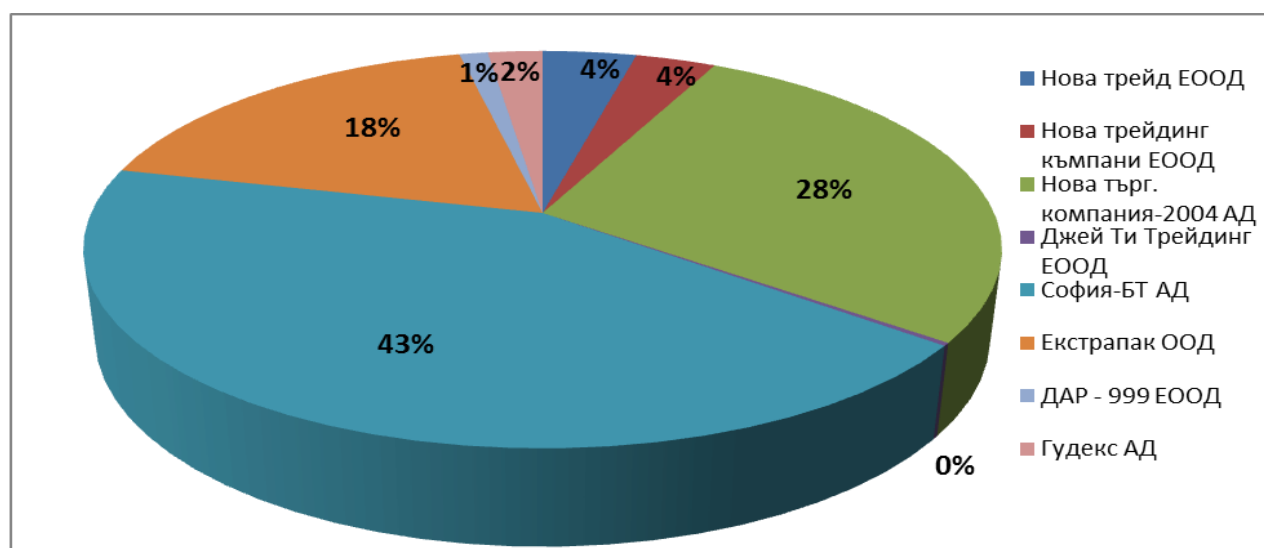

Фиг. 5 Пуснати на пазара опаковки от стъкло.

С най-малък пазарен дял общо и по отделни потоци опаковки е Импакт Корпорейшън АД, следвана от Екоресурс България АД, с изключение на опаковките от стъкло където е следвана от Булекопак АД (3%).

Както е видно от **Табл. 2**, лицата, които изпълняват целите си индивидуално съставляват много малък процент от общото количество пуснати на пазара опаковки – **0,29%**, равняващи се на **858,443** тона. Интересно е да се отбележи, че тези фирми не пускат на пазара опаковки от стъкло, а предимно от хартия и пластмаса. Сред общо осемте лица-индивидуалисти с най-голям дял е София – БТ АД (43%), следвана от Нова търговска компания-2004 АД (28%) и Екстрапак ООД (18%).

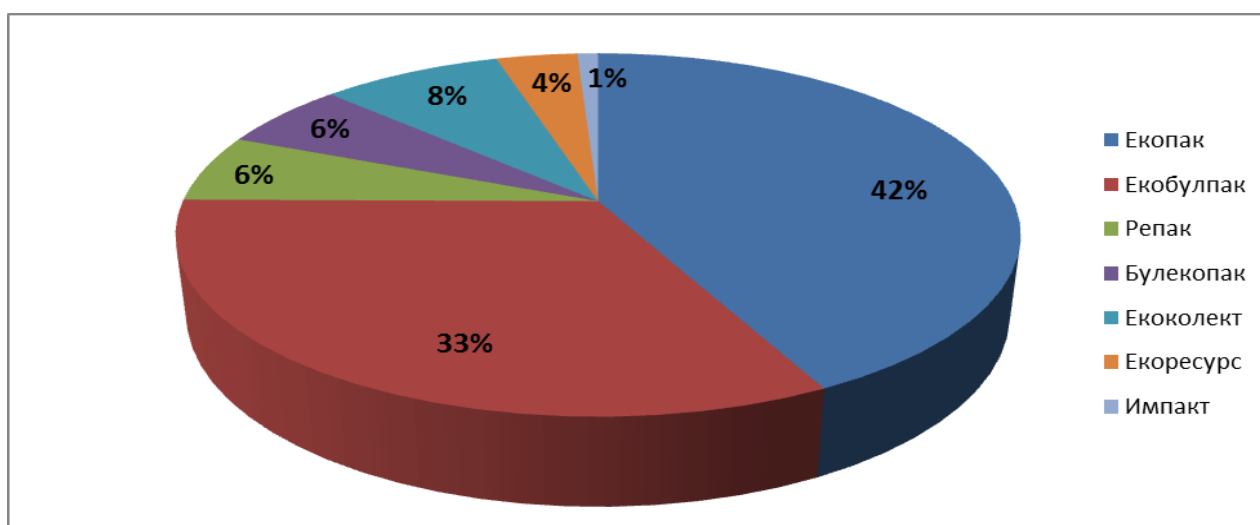
На последно място е фирма Джей Ти Трейдинг ЕООД с **0,24%**, отговарящи на едва **2,057** тона от общо пуснати **858,443** тона опаковки (Фиг. 6).

Фиг. 6. Пазарни дялове на лицата, които изпълняват целите си индивидуално.

III. Постигнати количествени резултати и ефективност при рециклирането на отпадъци от опаковки.

През 2011г. е отчетено **общо количество на рециклираните отпадъци от опаковки 162 622,989** тона от **общо пуснати на пазара 297 098,815** или това представлява **54,73% рециклиране**. От това количество най-голям дял се пада на Екопак България АД и Екобулпак АД (Фиг. 7). Така както и при пуснатите на пазара количества това са двете водещи организации по отношение на общите количества рециклирани опаковки (Табл. 3).

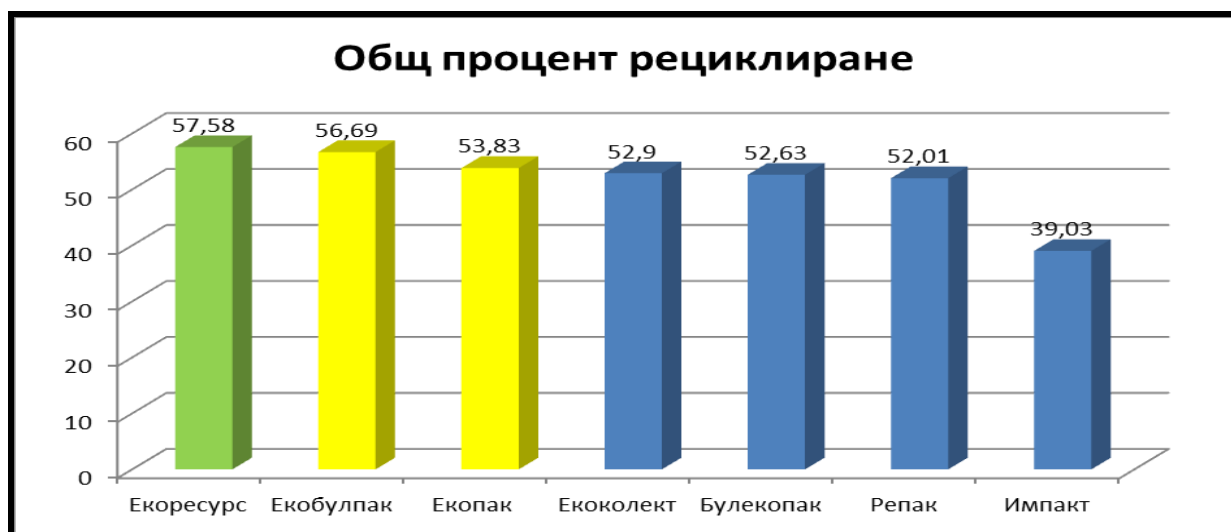
Фиг. 7. Процентно разпределение на рециклираните количества отпадъци от опаковки по организации.

Трябва да се отбележи, че Импакт Корпорейшън АД не е изпълнила общите цели по рециклиране, тъй като не са признати за рециклирани, количествата дървени опаковки, декларирани от нея. От там намалява и общият процент рециклиране и съответно организацията трябва да заплати продуктова такса. Що се отнася до опаковките по отделни потоци, с изключение на дървото, те са признати и участват в подробното разглеждане по материали, представено по-нататък.

ОБЩО РЕЦИКЛИРАНИ КОЛИЧЕСТВА ПО ОРГАНИЗАЦИИ В ТОНОВЕ							
	ОРГАНИЗАЦИЯ / ИНДИВИДУАЛИСТ	ОБЩО	ХАРТИЯ	ПЛАСТМАСА	СТЪКЛО	МЕТАЛ	ДЪРВО
1	Екопак	68485,196	33697,35	9557,856	18117,61	3201,85	3910,53
2	Екобулпак	52599,208	27422,682	8865,915	9178	3584,98	3547,631
3	Репак	9674,948	4441,731	675,694	2905,283	1029,58	622,66
4	Булекопак	9511,557	6151,869	842,468	1310,71	352,41	854,1
5	Екоколект	13334,425	4574,934	658,361	7248,28	452,85	400
6	Екоресурс	6002,777	3196,923	595,194	1817,83	292,55	100,28
7	Импакт	1532,329	961,964	206,93	214,065	149,37	0
	ОБЩО ООП	161140,44	80447,453	21402,418	40791,778	9063,59	9435,201
1	Нова трейд ЕООД	24,4	21,5	0,2		2,7	
2	Нова трейдинг къмпани ЕООД	20,6	20	0,6			
3	Нова търг. компания-2004 АД	140,16	137,16	3			
4	Джей Ти Трейдинг ЕООД	3,2	3	0,2			
5	София-БТ АД	195,4	192,2	3			0,2
6	Екстрапак ООД	77,51		52,56			24,95
7	ДАР - 999 ЕООД	6,788	6,77	0,018			
8	Гудекс АД	14,491	13,26	1,231			
	ОБЩО ИНДИВИД.	482,549	393,89	60,809	0	2,7	25,15
	TOTAL	161622,989	80841,343	21463,227	40791,778	9066,29	9460,351

Табл. 3. Рециклирани количества по организации и лица, изпълняващи задълженията си индивидуално.

Лицата, които изпълняват задълженията си индивидуално са представени в Табл. 3, но техните количества са твърде малки, за да променят по някакъв начин структурата на изследването. Редно е да се отбележи, че всички те са постигнали целите си по рециклиране като с най-висок процент е фирма „Джей Ти Трейдинг“ ЕООД, която е декларирала повече рециклирани количества от пуснатите на пазара и съответно 155,57% постигане на цели.

Фиг. 8. Общ процент на рециклиране по организации

Важно значение има и ефективността на рециклирането, която показва съотношението между пуснатите на пазара и рециклирани опаковки от всяка организация. По отношение на общия процент рециклиране на първо място е Екоресурс България АД (Фиг. 8). По отношение на отделните потоци опаковки подредбата варира, но важно заключение, е че най-големите организации като пазарен дял са и в челните позиции по ефективност (Табл. 4).

ЕФЕКТИВНОСТ НА РЕЦИКЛИРАНЕТО ПО ОРГАНИЗАЦИИ (%)						
	ОРГАНИЗАЦИЯ	ОБЩО	ОРГАНИЗАЦИЯ	ХАРТИЯ	ОРГАНИЗАЦИЯ	ПЛАСТМАСА
1	Екоресурс	57,58	Екобулпак	94,63	Екоресурс	34,4
2	Екобулпак	56,69	Екопак	92,04	Екобулпак	32,43
3	Екопак	53,83	Булекопак	91,35	Екопак	27,92
4	Екоколект	52,9	Екоколект	77,14	Репак	26,17
5	Булекопак	52,63	Репак	71,99	Булекопак	23,73
6	Репак	52,01	Екоресурс	69,8	Екоколект	23,61
7	Импакт	51,63	Импакт	64,57	Импакт	21,31
	ОРГАНИЗАЦИЯ	СТЪКЛО	ОРГАНИЗАЦИЯ	МЕТАЛ	ОРГАНИЗАЦИЯ	ДЪРВО
1	Екобулпак	75,06	Булекопак	71,84	Екопак	29,93
2	Булекопак	74,6	Екоколект	67,75	Репак	24,79
3	Импакт	67,37	Екобулпак	67,44	Екобулпак	20,39
4	Екоресурс	66,09	Екоресурс	60,51	Екоколект	17,55
5	Репак	60,43	Екопак	55,86	Екоресурс	15,88
6	Екопак	55,61	Репак	52,93	Булекопак	15,66
7	Екоколект	55,49	Импакт	50,15	Импакт	0

Табл. 4. Ефективност на рециклирането по организации.

IV. Постигнати рециклирани количества по материали

Хартия

По отношение на рециклираната хартия, всички рециклиращи предприятия трябва да попълнят приложение 7 към чл. 34, т.2 от Наредбата за опаковки и отпадъци от опаковки. В това приложение е използвана следната класификация на хартията по БДС:

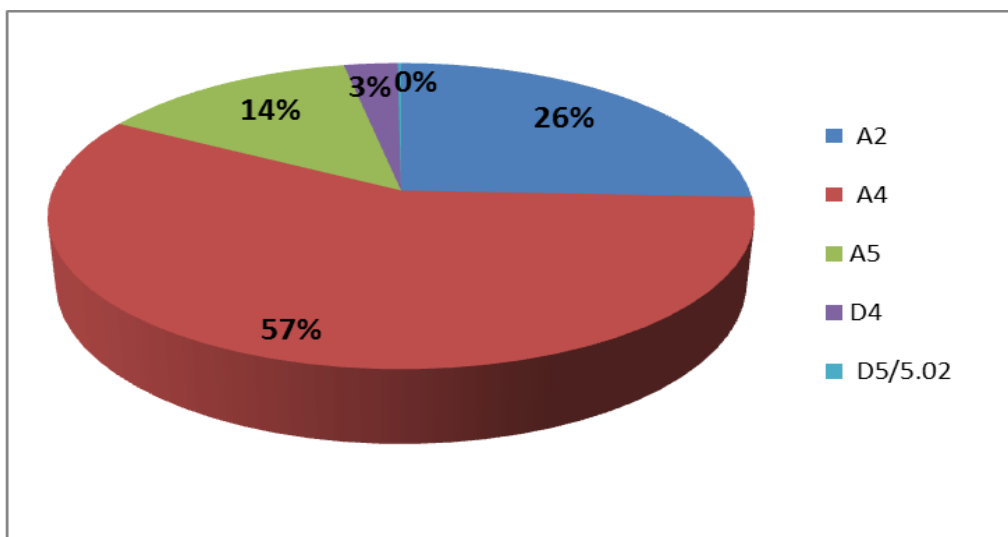
- A2 – смесена хартия и картон, сортирани,
- A4 – хартия и картон от супермаркетите,
- A5 – вълнообразни картони,
- D4 – крафт торби,
- D5/5.02 – опаковки от картон.

В Табл. 5 е представена информация за количествата рециклирана хартия по видове и по организации за 2011г.

ХАРТИЯ - РЕЦИКЛИРАНИ КОЛИЧЕСТВА ПО ВИДОВЕ В ТОНОВЕ							
	ОРГАНИЗАЦИЯ	ОБЩО	A2	A4	A5	D4	D5/5.02
1	Екопак	33697,35	0	27814,863	5675,052	90,084	117,347
2	Екобулпак	27422,68	15691,65	6245,548	4956,324	523,521	5,643
3	Репак	4441,731	64,98	4071,002	305,749		
4	Булекопак	6151,869		4453,257		1698,612	
5	Екоколект	4574,934	4000	309,661	235,32	5,025	24,928
6	Екоресурс	3196,923		3196,923			
7	Импакт	961,96	906,472	55,492			
	ОБЩО ООП	80447,45	20663,1	46146,75	11172,45	2317,242	147,918

Табл. 5. Рециклирани количества хартия по видове.

Както се вижда от таблицата с най-голям дял е хартия вид А4 (хартия и картон от супермаркетите) – 46146,75 тона. Нейният дял съответства на 57% (Фиг. 9) от цялото количество рециклирана хартия от организациите. На второ място е А2 (смесена хартия и картон сортирани) с 26% или 20663,1 тона.

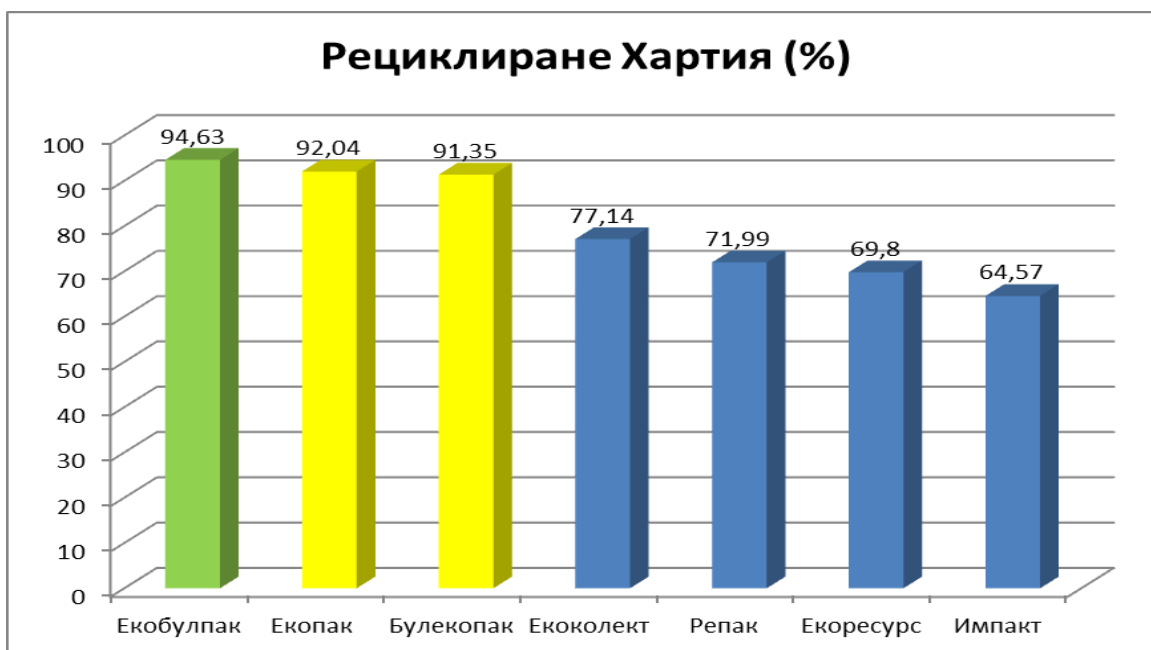

Фиг. 9. Структура на рециклираните количества хартия по видове, съобразно класификация по БДС.

По отношение на постигнатите проценти на рециклиране на хартията по организации става ясно, че на първо място е Екобулпак АД, която е постигнала общ процент рециклиране – 94,63% от пуснатите на пазара хартиени опаковки от своите членове (Фиг.10). Това се равнява на 27422,68 тона от общо пуснати 28977,41 тона. На второ място по процент на рециклиране на опаковки от хартия е Екопак България АД с 92,04% като трябва да се отбележи, че като абсолютна стойност тази организация е пуснала на пазара и съответно рециклирала по-голямо количество опаковки.

На последно място по рециклиране на опаковки от хартия е Импакт Корпорейшън АД с постигнати 64,57%. Едновременно с това количествата на тази организация са едва 3% спрямо количествата, които са рециклирани от Екопак България АД.

Ако бъдат усреднени резултатите на седемте организации, които са докладвали, се получава общо 89% рециклиране на хартиени опаковки.

Фиг. 10. Постигнати общи проценти на рециклиране на хартия по организации.

Пластмаса

Съобразно Приложение 8 към чл. 34, т. 3 от НООО, попълвано от рециклиращите предприятия, пластмасовите опаковки се подразделят по вид на материала на следните категории:

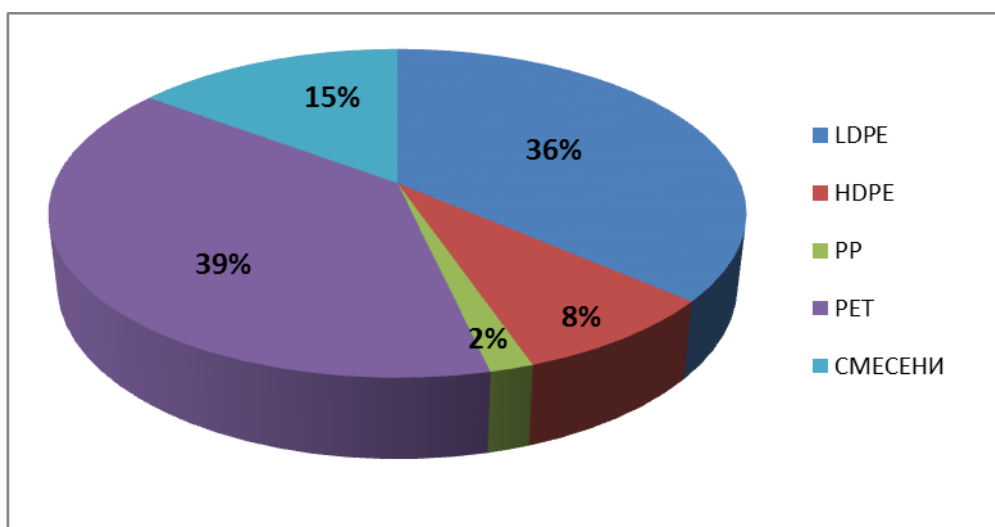
- LDPE
- HDPE
- PP
- PE/PP смесени
- PET
- PVC
- PS
- Други пластмаси
- Смесени пластмаси
- В т.ч. опаковане на опасни хим. вещества

В Табл. 6 е представена информация за количествата рециклирана пластмаса по посочените по-горе видове и по организации за 2011г.

ПЛАСТМАСА - РЕЦИКЛИРАНИ КОЛИЧЕСТВА ПО ВИДОВЕ В ТОНОВЕ							
	ОРГАНИЗАЦИЯ / ИНДИВИДУАЛИСТ	ОБЩО	LDPE	HDPE	PP	PET	СМЕСЕНИ
1	Екопак	9557,856	3857,465	1490,293	328,76	3881,338	45,12
2	Екобулпак	8865,915	2116,888	0	0	4281,475	2469,55
3	Репак	675,694	0	0	0	1,361	674,333
4	Булекопак	842,468	792,884	9,783	0,625	39,176	
5	Екоколект	658,361	579,345	38,391	38,548	2,077	
6	Екоресурс	595,194	258,4394	245,46		91,2944	
7	Импакт	206,96	202,05			4,88	
	ОБЩО ООП	21402,448	7807,071	1783,927	367,933	8301,601	3189,003

Табл. 6. Рециклирани количества пластмаса по видове.

От таблицата става ясно, че най-голям дял имат PET пластмасите – те представляват 38,79% от всички рециклирани пластмасови опаковки. На второ място се нареджда LDPE – 36.48%. На последно място е PP – 1,71% от всички рециклирани пластмасови опаковки (Фиг. 11).

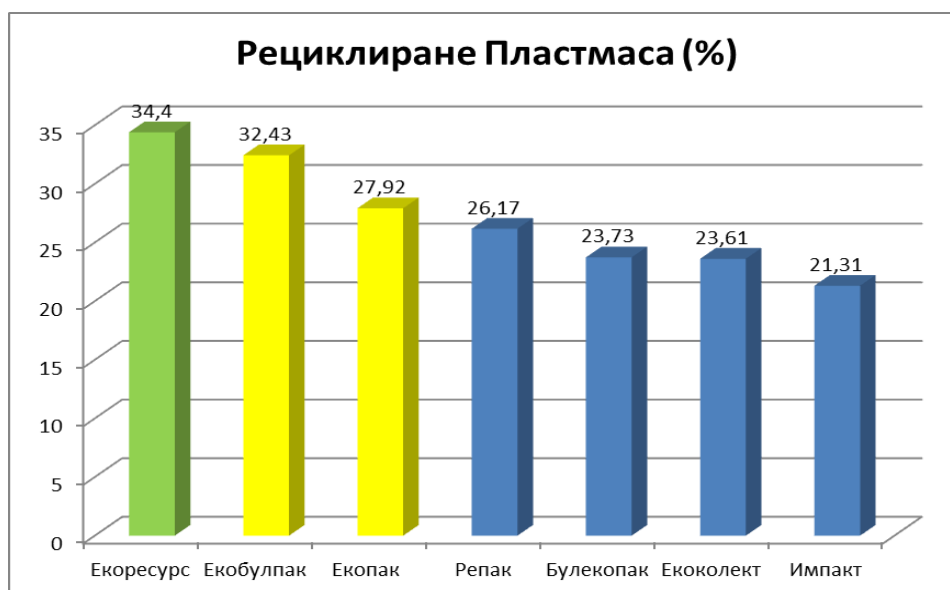

Фиг. 11. Структура на рециклираните количества пластмаса по видове.

Общо за пластмасата, най-висок резултат в рециклирането е постигнат от Екоресурс България АД – 34,4%, следвана от Екобулпак АД – 32,43% (Фиг. 12). Що се отнася до количеството пластмаса в абсолютна стойност (т.), то най-големи количества са рециклирани от Екопак България АД.

Към тези рециклирани количества от организациите трябва да бъдат добавени още 60,809 тона рециклирана пластмаса от лицата, които изпълняват целите си индивидуално, която в почти 100% е LDPE. На практика това количество съставлява 0,28% от цялото количество рециклирани пластмасови опаковки.

Крайното количество рециклирана пластмаса е 21463,227 тона, което е **29,30%** от общото количество пуснати на пазара опаковки от този материал.

Фиг. 12. Постигнати общи проценти на рециклиране на пластмаса по организации.

Съкло

Съгласно Приложение 6 към чл. 34, т. 1 от НООО, съклото, което се предава за рециклиране на предприятията се дели на:

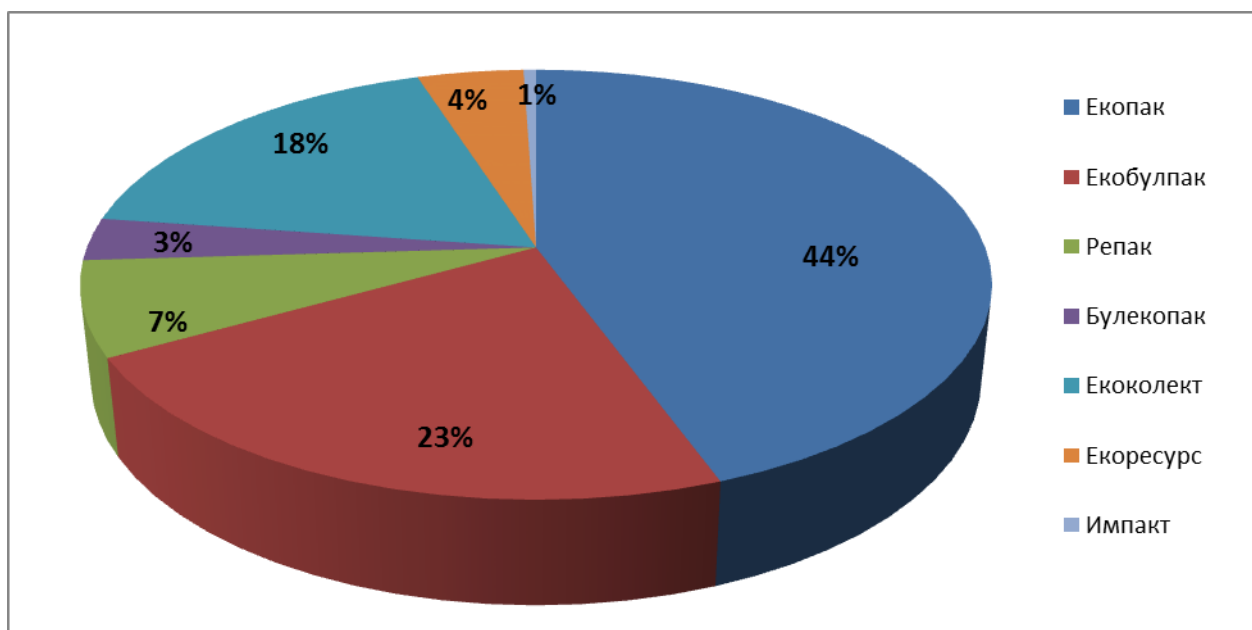
- Безцветно
- Зелено
- Кафяво
- Цветно
- Смесено
- в т.ч. за опаковане на опасни вещества

От Табл. 7 се вижда, че **99,25%** от съклото предадено за рециклиране е от смесен тип. Едва няколко организации по оползотворяване са успели освен смесеното да съберат и друг тип съкло за рециклиране. Това са зелено съкло – 277,52 тона, цветно – 12,78 т. и безцветно – едва 15,96 т.

СТЪКЛО - РЕЦИКЛИРАНИ КОЛИЧЕСТВА ПО ВИДОВЕ В ТОНОВЕ						
	ОРГАНИЗАЦИЯ / ИНДИВИДУАЛИСТ	ОБЩО	СМЕСЕНО	ЗЕЛЕН	ЦВЕТНО	БЕЗЦВЕТНО
1	Екопак	18117,61	17840,07	277,52		
2	Екобулпак	9178	9178			
3	Репак	2905,283	2905,283			
4	Булекопак	1310,71	1281,97		12,78	15,96
5	Екоколект	7248,28	7248,28			
6	Екоресурс	1817,83	1817,83			
7	Импакт	214,065	214,065			
	ОБЩО ООП	40791,778	40485,5	277,52	12,78	15,96

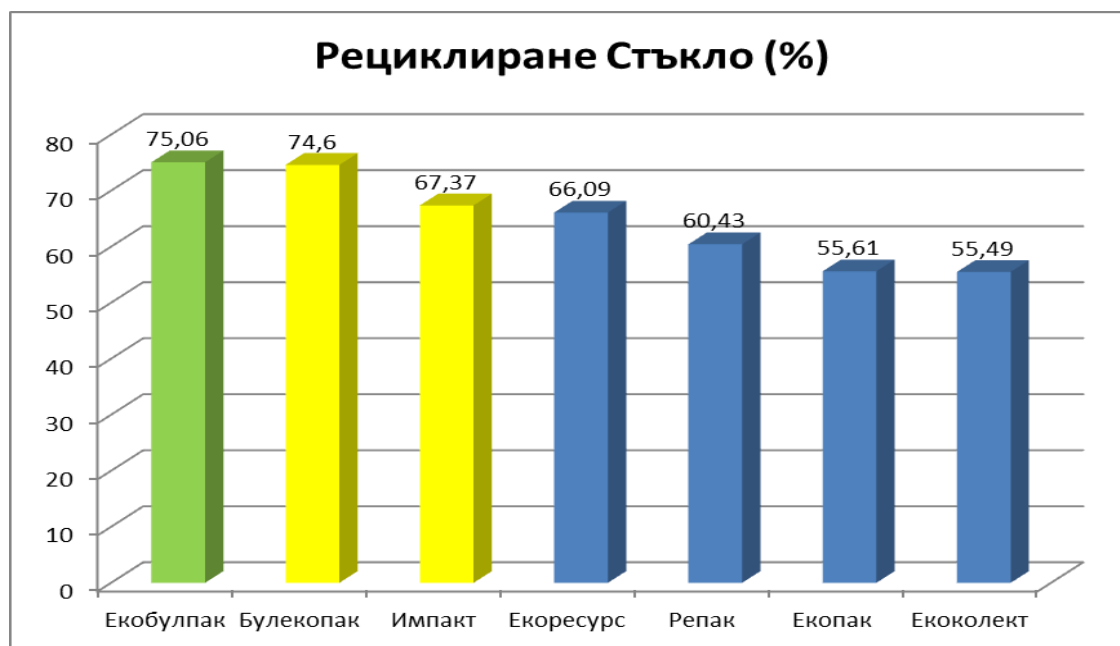
Табл. 7. Рециклирани количества съкло по видове.

По отношение на количествата с най-голям дял е Екопак България АД като организацията е декларирила рециклирани количества двойно повече от Екобулпак АД, която е на второ място по рециклирани количества. От всички организации с най-малко количество рециклирано съкло е Импакт Корпорейшън АД – 214,065 т. (Фиг. 13).

Фиг. 13. Разпределение по организации на общото количество рециклирано съкло.

Що се отнася до ефективността на рециклиране на първо място е Екобулпак АД с 75,06%, докато за Екопак България АД този резултат е 55,61% (Фиг.14)

Фиг. 14. Постигнати общи проценти на рециклиране на стъкло по организации.

Общото количество рециклирано стъкло, както се вижда от Табл. 7 е 40791,778 т. От общо пуснатите на пазара 67503,9 т. това представлява **60,42%**.

Метал

Съобразно приложение 8, към чл. 34, т.3 от НООО, съществуват три категории за отпадъци от метални опаковки: стомана, алуминий и за опаковане на опасни химични вещества. Сред организациите по оползотворяване има само 21,62 т. декларирани рециклирани отпадъци от алуминиеви опаковки. Те представляват само 0,23% от цялото количество (Табл.8).

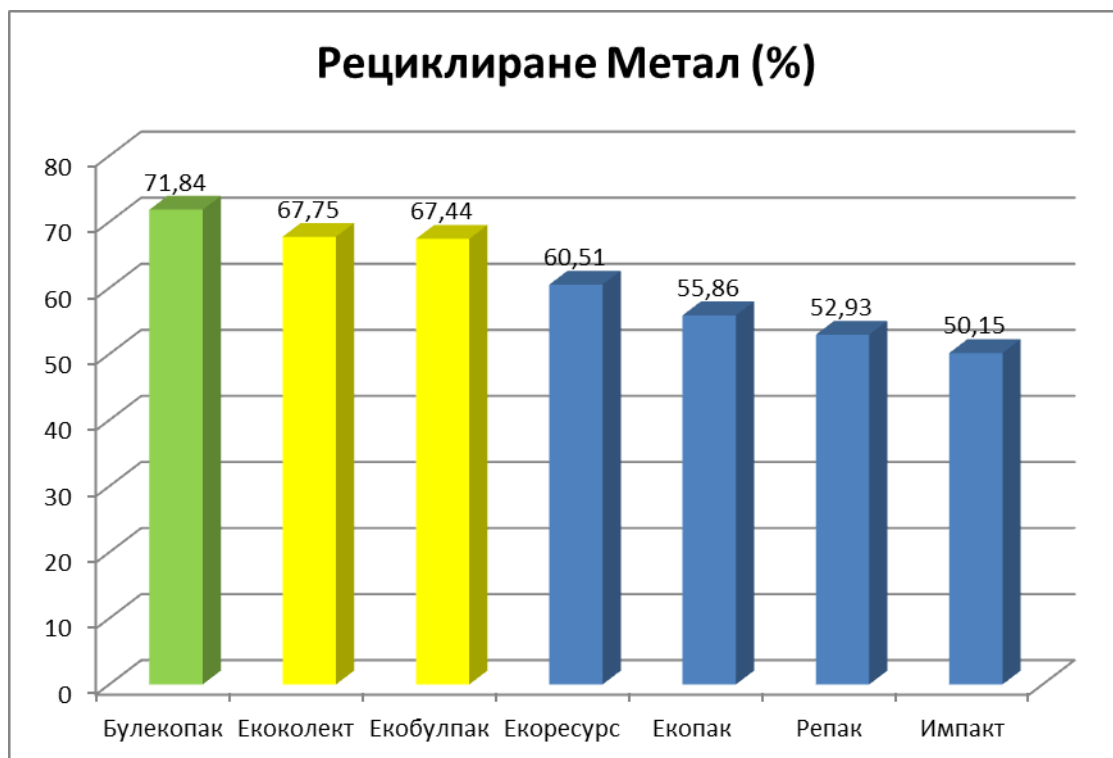
МЕТАЛ - РЕЦИКЛ. КОЛИЧЕСТВА ПО ВИДОВЕ В ТОНОВЕ				
	ОРГАНИЗАЦИЯ	ОБЩО	СТОМАНА	АЛУМИН.
1	Екопак	3201,85	3201,85	
2	Екобулпак	3584,98	3563,36	21,62
3	Репак	1029,58	1029,58	
4	Булекопак	352,41	352,41	
5	Екоколект	452,85	452,85	
6	Екоресурс	292,55	292,55	
7	Импакт	149,37	149,37	
	ОБЩО ООП	9063,59	9041,97	21,62

Табл. 8. Рециклирани количества метал по видове.

С най-голям дял от всички рециклирани количества е Екобулпак АД, следвана от Екопак България АД. Тези две организации общо са декларирали 74,9% от всички рециклирани количества. На трето място е Ре Пак с 11,36%.

Общо рециклираните 9 063,59 тона представляват 5,61% от цялото количество рециклирани отпадъци от опаковки за 2011 г. за организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки.

По отношение на ефективността на рециклиране на първо място е Булекопак АД. Въпреки, че организацията е декларира 352,41 т. рециклирани метални опаковки, на практика те се явяват 71,84% от пуснатите на пазара от организацията. Екобулпак АД е на трето място с 67,44% рециклиране, а Екопак България АД на пето място с 55,86% (Фиг.15).

Фиг. 15. Постигнати общи проценти на рециклиране на метал по организации.

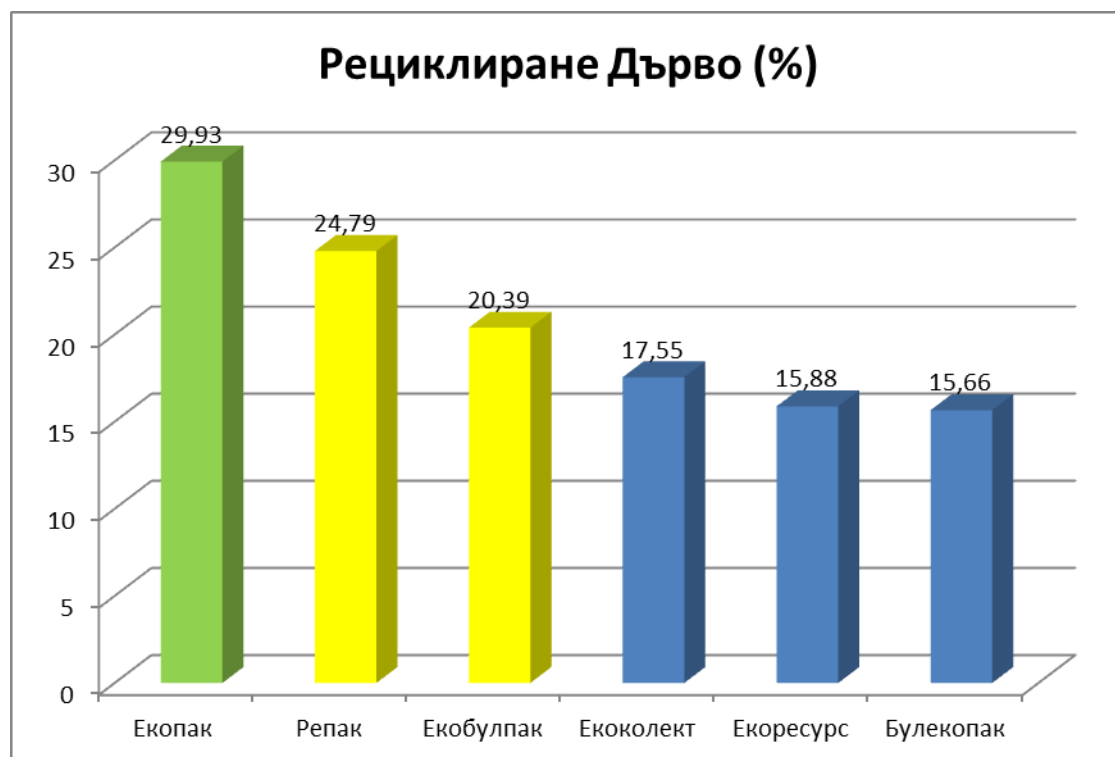
Дърво

По отношение на дървените опаковки за рециклиране, съгласно Приложение 10 към чл. 34, т.5 от НООО, те се подразделят на Дърво, Корк и такива за опаковане на опасни вещества. От рециклираните количества всички организации са декларирали единствено дърво като материал. Общо са рециклирани 9435,201 тона дървени опаковки като с най-голям дял са Екопак България АД и Екобулпак АД, съответно с 3910,53 т. и 3547,631 т. (Табл. 9). Тези две организации представляват общо 79% от всички рециклирани опаковки от дърво. Особен случай е Импакт Корпорейшън АД, на която не са признати за рециклирани декларираните количества от дървени опаковки. В резултат на това спада и цялостният процент рециклиране на организацията, от където следва, че тя не е изпълнила целите и трябва да заплати продуктова такса за пуснатите количества опаковки.

	ОРГАНИЗАЦИЯ	ДЪРВО
1	Екопак	3910,53
2	Екобулпак	3547,631
3	Репак	622,66
4	Булекопак	854,1
5	Екоколект	400
6	Екоресурс	100,28
7	Импакт	0

Табл. 9. Рециклирани количества дървени опаковки по организации.

Съобразно процента рециклирани опаковки спрямо пуснатите на пазара количества най-ефективна се оказва организация Екопак България АД с 29,93%, следвана от Ре Пак АД – 24,79%. На последно място е Булекопак с 15,66% (Фиг.16).

Фиг. 16. Постигнати общи проценти на рециклиране на дърво по организации.

V. Рециклиращи предприятия

В резултат на обобщаване на подадените доклади за фактически констатации от организациите по оползотворяване могат да бъдат обобщени предприятията, които рециклират отделните потоци отпадъци от опаковки. Важно е да се отбележи, че са налице и няколко чуждестранни фирми, които регулярно рециклират за различни организации. В следващите таблици са представени фирмите, които държат първите места по количество на рециклирани отпадъци по съответните потоци, както и техните пазарни дялове в съответните графики.

Хартия

През 2011 г. организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки са предали за рециклиране хартиени опаковки в **общо 10 предприятия**. От тях 3 са извън територията на България. Това са: ХАМБУРГЕР ХУНГАРИА КФТ, МОДЕРН КАРТОН САНАЙ ВЕ ТИДЖАРЕТ А.С. и АД УМКА ФАБРИКА КАРТОНА, като първите две са на първите места по рециклирани количества. Общо трите фирми са рециклирали 23058,376 тона хартия, което представлява **28,7%** от цялото рециклирано количество. Най-голям дял в рециклирането на хартия се пада на ДУРОПАК ТРАКИЯ ПАПИР АД – 46866,993 тона, или **58,26%** от цялото количество.

В Таблица 11 са представени първите пет рециклиращи предприятия, подредени по количества.

	ФИРМА	ОБЩО
1	ДУРОПАК - ТРАКИЯ ПАПИР АД	46866,993
2	ХАМБУРГЕР ХУНГАРИА КФТ	13976,99
3	МОДЕРН КАРТОН САНАЙ ВЕ ТИДЖАРЕТ А.С.	7148,666
4	ВЕЛПА-91 АД	4453,257
5	КОСТЕНЕЦ ХХИ АД	2888,644

Табл. 11. Рециклиращи фирми с най-големи количества.

Тези пет фирми, сред които две извън България са рециклирали общо 75 334,55 тона или **93,64%** от цялото количество рециклирана хартия.

Пластмаса

	ФИРМА	ОБЩО
1	УНИТРЕЙД 2002 ООД	3738,058
2	ЕКОПЛАСТ ФАЙБЪР АД	2818,206
3	ВАДИАС ООД	2557,405
4	ПМБ ИНДЪСТРИС ЕООД	2469,552
5	ЕКОИНВЕСТ ЕООД	2329,285

Табл. 10. Рециклиращи фирми с най-големи количества.

Посочените пет фирми са с най-голям в рециклирането на пластмасови опаковки като цяло. Техните общи количества (13212,506 т.) съставляват **61,73%** от всички рециклирани пластмасови опаковки.

В следващата таблица са представени всички рециклиращи предприятия, използвани от организациите по оползотворяване като е отбелязан материалът, който те преработват.

	ФИРМА	LDPE	HDPE	PP	PET	Смес.
1	УНИТРЕЙД 2002 ООД	√	√	√		√
2	ЕКОПЛАСТ ФАЙБЪР АД				√	
3	ВАДИАС ООД	√	√			
4	ПМБ ИНДЪСТРИС ЕООД					√
5	ЕКОИНВЕСТ ЕООД	√	√	√	√	
6	ПЕТ-ИНТЕРНESHЪНЪЛ ООД				√	
7	ЕКОПЛАСТ 2002 АД				√	
8	ФЕНИКС ПЛАСТИК ЕООД	√	√	√	√	
9	ВЕЗНА ЕООД				√	
10	ДАЕСЕЕФ АД				√	
11	ВИДКОМ ООД	√				
12	МЕГАПОРТ ООД	√				
13	ИНТЕРПЛАСТ-2007 ЕООД	√	√	√		
14	ЕТ ЦЕЦО 57-ЦВЕТАН ГЕОРГИЕВ	√		√		
15	КАСКАДА ООД	√				

16	ПОЛИПЛАСТ 4 ООД	√	√			
17	ПИВИ КОМПАС АД	√				
18	ТИС ООД	√				
19	МАРЕКС ООД		√			
20	КАМ ООД	√				

Табл. 12. Фирми, рециклиращи пластмаса по видове.

Съкло

Рециклиращите предприятия за стъкло, в които са предавани отпадъците от стъклени опаковки от организациите са общо пет. Тези предприятия са рециклирали общо **40791,778** тона стъкло. На първо място е ДРУЖБА – СЪКЛАРСКИ ЗАВОДИ АД, с общо 14150,26 т (Табл. 13), които представляват **34,7%** от цялото количество. На второ място е ДИАНА БЕТОН ООД, чието количество възлиза на **32,8%**. Близко 60% от стъклото се рециклира в стъklarски заводи, докато останалите 40% - в заводи за бетон.

	ФИРМА	ОБЩО
1	ДРУЖБА - СЪКЛАРСКИ ЗАВОДИ АД	14150,26
2	ДИАНАБЕТОН ООД	13382,008
3	РУБИН АД	9815,87
4	СИТИ БЕТОН ЕООД	2952,3
5	БЛИЦ ЕООД	491,34

Табл. 13. Рециклиращи фирми с най-големи количества.

Метал

По отношение на отпадъците от метални опаковки на първо място по рециклирани количества е фирма ХЕЛЕНИК ХАЛИВОРГИЯ С.А. – Гърция. Посредник при износа на количествата към това предприятие е фирма „Унитрейд 2002“ ООД. Посоченото количество **4885,49 т** е общо за три организации по оползотворяване – Екобулпак АД, Ре Пак АД и Екоресурс България АД. От цялото количество рециклирани метални опаковки фирма Хеленик Халиворгия С.А. е рециклирала **53,9%**. На второ място е Стомана Индъстри АД с **3178,07 т**, представляващи **35,06%**. Единствената организация, която е посочила количество рециклирани алуминиеви опаковки е Екобулпак АД. Тяхното количество е 21,62 т и е рециклирано извън територията на страната от фирма СЦ Ремат С.А. Импакт Корпорейшън АД е с най-малко количество 149,37 т, рециклирано от Унитрейд 2002 ООД. Не е посочено в приложенията към доклада дали това количество е рециклирано в България или е изнесено към Хеленик Халиворгия С.А.

	ФИРМА	ОБЩО
1	ХЕЛЕНИК ХАЛИВОРГИЯ С.А.	4 885,49
2	СТОМАНА ИНДЪСТРИ АД	3 178,07
3	РАДОМИР МЕТАЛ ИНДЪСТРИЙЗ АД	476,63
4	ЕЛ КОМЕРС ООД	352,41
5	УНИТРЕЙД 2002 ООД	149,37
6	СЦ РЕМАТ С.А.	21,62

Табл. 14. Рециклиращи фирми на метални опаковки.

VI. Разпределение на системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки по общини.

За изминалата 2011 г. седемте организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки са обхванали **общо 215 общини**. По данните предоставени от докладите за фактически констатации този брой обхваща всички общини, с които към края на месец декември 2011 г. организациите имат сключени договори.

Съгласно докладите за фактически констатации, към декември 2011 г. обхванатото население и общините със сключени договори, по организации са както следва:

Организация	Брой общини, с които има сключен договор за 2011 г.	Общо обхванато население в общините (бр. жители).
Екопак България АД	95	2 790 062
Екобулпак АД	40	1 703 693
РеПак АД	19	544 871
Булекопак АД	11	522 692
Екоресурс България АД	13	204 406
Екоколект АД	27	374 086
Импакт Корпорейшън АД	10	152 702
ОБЩО:	215	6 292 512

Табл. 15. Рециклиращи фирми с най-големи количества.

Много важно уточнение, което трябва да бъде направено е, че някои общини, например Столична община, са районираны и в отделните райони са сключени договори с различни организации по оползотворяване.

Освен това, в някои общини са прекратени договорите с някои организации в самия край на годината и са сключени нови договори с други организации. По този начин някои общини

фигурират в докладите на две организации – от една страна като отчетени количества събрани отпадъци от опаковки за почти цялата година, и от друга – като сключен договор, но неизградена все още система от страна на новата организация. Като допълнение може да се каже, че има общини, с валиден договор за почти цялата година, но без да е изградена система за разделно събиране. Така например Екоресурс България АД посочва в доклада си нулеви количества събрани отпадъци от опаковки за 2011 г. за община Девня. Едновременно с това става ясно, че същата община има нов договор с Екоколект АД от 01.12.2011 г. Това показва на практика, че за отчетната 2011 г. в общината няма действаща система и не следва да бъде отчетена в общия брой изградени системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

На базата на горните уточнения става ясно, че реалният брой на изградените системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки за 2011 г. по общини е по-малък от простата сума на декларираните договори с общини от всички организации.

През 2011 г. са **изградени системи** за разделно събиране в **191**. От общия брой декларирани договори с общини от организациите не са посочени договорите с община Столична и община Пловдив, тъй като са районираны и сключените договори с различни организации за отделните райони увеличават броя на общините. Също така са извадени от общия брой договорите, които са сключени през месец декември. Те отговарят на заложените изисквания за брой обхванати общини и обхванато население, но в действителност разполагането на контейнери и функционирането на системите започва през 2012 г.

По този начин от общо 215 се изваждат 21 и се получават общо **189** отделни общини, в които през 2011 г. има изградени от организациите по оползотворяване системи за разделно събиране на отпадъци от отпадъци. Към тях се добавят две общини – Карлово и Троян, които имат собствени системи за разделно събиране.

Така общият брой за 2011 г. в **191**. В останалите **73** общини няма изградени изобщо системи или има сключени договори през месец декември и съответно системите ще бъдат отчетени като изградени и действащи за отчетната 2012 г.

За 2011 г. Столична община има сключени договори със следните организации по оползотворяване:

Столична община – район:	Организация:
Банкя	Екобулпак АД
Възраждане	Екобулпак АД
Изгрев	Екобулпак АД
Илинден	Екобулпак АД
Красна поляна	Екобулпак АД
Лозенец	Екобулпак АД
Надежда	Екобулпак АД
Сердика	Екобулпак АД
Слатина	Екобулпак АД
Студентски	Ре Пак АД
Подуяне	Ре Пак АД
Панчарево	Ре Пак АД
Връбница	Ре Пак АД

Люлин	Булекопак АД
Младост	Булекопак АД
Искър	Булекопак АД
Нови Искър	Булекопак АД
Средец	Екопак България АД
Триадица	Екопак България АД
Оборище	Екопак България АД
Красно село	Екопак България АД

Табл. 16. Сключени договори и изградени системи по райони на територията на столична община за 2011 г.

По данни от докладите за фактически констатации, реалният процент на събраните отпадъци от опаковки от системите за разделно събиране варира. По-долу са отразени общо събраните количества от общините за отделните организации.

	Организация	Събрано количество от общините (т)	Общо събрано количество отпадъци от опаковки (т)	Процент на събраните отпадъци от опаковки от общините
1	Екопак България АД	10114,13	68806,06	14,7%
2	Екобулпак АД	4070,21	57340,592	7,1%
3	РеПак АД	5434	9675*	
4	Булекопак АД	1041,216	9568,347	10,9%
5	Екоресурс България АД	349,395	6093,411	5,7%
6	Екоколект АД	1492,049	13334,43*	
7	Импакт Корпорейшън АД	48,540*	2233,447	

Табл. 17. Разделно събрани отпадъци от опаковки – общо за организациите и от общините.

В горната таблица са посочени количествата отпадъци от опаковки, които са декларирани от организациите като събрани от системите за разделно събиране, общото количество на събраните отпадъци от опаковки както и изчисленият процент от събраните от общините от общото количество събрани отпадъци.

Посочените със звездичка стойности са за рециклирано количество отпадъци от опаковки. Това количество е винаги по-малко от събраното, тъй като остава количество, негодно за рециклиране. Данните, посочени от Импакт Корпорейшън АД включват цялото събрано количество, но посоченото като събрано от общините е само от един подизпълнител – Системи за разделно събиране Ербауер ЕООД. Прави се допускане, че само тази фирма обслужва контейнерите от системата за разделно събиране, докато другите подизпълнители обслужват търговски обекти и предприятия. Поради нерелевантност на данните не са изчислени проценти.

VII. Информация за общините, в които няма изградена система за разделно събиране през 2011 г.

През 2011 г. общините, които нямат изградени системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки са **общо 73**. Тези общини могат да бъдат разделени на няколко групи:

- Общини, които са с голяма относителна територия, спрямо населението;
- Общини, които са отдалечени;
- Общини, които са имали сключени договори през 2011 г. с организации, но не са изградени системи или системите са били недействащи. Към тази категория попадат и такива, които са имали сключен договор с Рекопак АД. Тази организация не е подала доклад за фактически констатации за 2011 г. и е включена в заповед на министъра на околната среда и водите за неизпълнение на целите по рециклиране.
- Общини, които имат сключени договори в края на годината, което означава, че системите започват изграждането и функционирането си през 2012 г. и не следва да се отчитат реално за 2011 г.

Общините със сключени договори в края на годината са:

Община	Организация
Айтос	Екоколект АД
Девня	Екоколект АД
Суворово	Екоколект АД
Провадия	Екоколект АД
Дряново	Екоколект АД
Асеновград	Екоколект АД
Павликени	Екоколект АД
Тервел	Импакт Корпорейшън АД
Крушари	Импакт Корпорейшън АД

Табл. 18. Сключени договори в края на 2011 г.

Някои от тези общини са с отчетени количества за други организации за 2011 г. Такива са Асеновград, Суворово, Провадия. Община Девня е посочена в общия брой сключени договори на Екоресурс България АД за 2011 г., но са посочени нулеви количества събрани отпадъци от опаковки. Останалите общини не фигурират в списъци на други организации и може да се счита, че това са първи договори за тях, което на практика през 2012 г. ще доведе до реално нарастване на броя на системите за разделно събиране.

По-долу са представени данни за областите, в които са налице общини без системи за разделно събиране, като е представен броят на необхванатите общините и тяхното население. Данните за населението са от официалното преброяване на населението на Националния статистически институт през 2011 г.

КОЛИЧЕСТВЕНИ ДАННИ ЗА ОБЩИНИ, В КОИТО НЕ Е ВЪВЕДЕНА СИСТЕМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ ОТ ОПАКОВКИ, ПО ОБЛАСТИ						
	ОБЛАСТ	Общ брой общини	Необхванати общини (бр.)	Общо население на областта (хил.ж.)	Население на необхванати общини (хил.ж.)	Население на необхванати общини (%)
1	БЛАГОЕВГРАД	14	1	323552	15444	4,77%
2	БУРГАС	13	6	415817	110061	26,47%
3	ВАРНА	12	4	475074	51758	10,89%
4	ВЕЛИКО ТЪРНОВО	10	3	258494	40862	15,81%
5	ВИДИН	11	8	101018	26530	26,26%
6	ВРАЦА	10	3	186848	33751	18,06%
7	ГАБРОВО	4	1	122702	9685	7,89%
8	ДОБРИЧ	8	3	189677	42806	22,57%
9	КЪРДЖАЛИ	7	4	152808	57918	37,90%
10	КЮСТЕНДИЛ	9	2	136686	5843	4,27%
11	ЛОВЕЧ	8	3	141422	13619	9,63%
12	МОНТАНА	11	7	148098	63521	42,89%
13	ПЕРНИК	6	3	133530	31987	23,95%
14	ПЛЕВЕН	11	3	269752	31959	11,85%
15	ПЛОВДИВ	18	1	683027	7298	1,07%
16	РАЗГРАД	7	2	125190	28941	23,12%
17	СЛИВЕН	4	2	197473	33195	16,81%
18	СМОЛЯН	10	1	121752	7720	6,34%
19	СТАРА ЗАГОРА	11	3	333265	18150	5,45%
20	ТЪРГОВИЩЕ	5	2	120818	28517	23,60%
21	ХАСКОВО	11	8	246238	75521	30,67%
22	ШУМЕН	10	2	180528	17089	9,47%
23	ЯМБОЛ	5	1	131447	24155	18,38%
	ОБЩО	215	73	5072514	776330	15,30%

Табл. 19. Количествени данни за общините без системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки по области.

В горната таблица са представени данни за всички области, в които има поне една община без въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки. За 2011 г. това са 23 области от общо 28. Петте области, на чиято територия има въведено разделно събиране във всяка община са: София, Софийска, Пазарджишка, Русенска и Силистренска. В таблицата в червен цвят са представени области, в които повече от половината общини са без системи за РСО и едновременно с това процентът на необхванато население е много висок. Така например за 2011 г. в област Монтана седем от общо единадесет общини са без такива системи, като това представлява 42,89% от населението на областта. С 8 от общо 11 необхванати общини са и област Видин и Хасково. В зелен цвят е отбелязана област Пловдив, която е само с една необхваната община – Брезово. Нейното население съставлява едва 1% от цялото население на областта.

Общото население на общините без системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки е 776 330 души, което представлява 11% от населението на България за 2011 г. Броят на общините – 73 е над една четвърт от всички 264 общини в България.

IX. Заключение

В заключение може да се каже, че на територията на Р България по-голямата част от населените места са обхванати от системи за разделно събиране като все още има доста места, които са без изградени системи. През 2011 г. в постъпилите одиторски доклади са посочени сключени нови договори с общини към края на годината, които ще допринесат за нарастването на броя на изградените системи. Данните показват, че е необходимо да се насочат повече усилия към повишаване на количествата отпадъци от опаковки, които се събират от общините, за да нараства ефективността на системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки.